

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse.

(Lovforslag nr. 77. Fremsat 26/2 75. Første behandling 12/3 75. Betænkning 17/4 75).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

§§ 1 og 2, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om mælk og konsummælkprodukter.

(Lovforslag nr. 91. Fremsat 27/2 75. Første behandling 10/3 75. Betænkning 16/4 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

§§ 1-10, ændringsforslag nr. 1, § 11, således ændret, § 12, ændringsforslag nr. 2, § 13, således ændret, og §§ 14-27
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Da der ikke foreligger betænkninger over de følgende tre på dagsordenen opførte sager, skal jeg lade dem udgå af dagsordenen.

Den næste sag på dagsordenen var herefter:
Første behandling af forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet.
(Lovforslag nr. 153. Fremsat 17/3 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den næste på dagsordenen opførte sag, nemlig:
Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod forurening af havet med andet end olie.
(Lovforslag nr. 154. Fremsat 17/3 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Erik Holst (S):

Det er med stor glæde, socialdemokratiet ser disse to lovforslag. De er jo direkte afledt af den konvention, som vi har set kunne etableres mellem 7 forskellige lande omkring Østersøområdet.

Konventionen har vel kunnet etableres, fordi man har erkendt, at efterhånden som udviklingen teknologisk i de forskellige lande er gået fremad, er forureningen steget faretruende stærkt i det afgrænsede område, som havmiljøet i virkeligheden er i Østersøområdet. Vi har glædet os over, at samarbejdet resulterer i en konvention, der på mange måder allerede er opfyldt af Danmark. Vi har set, hvorledes vi kun har behov for relativt få ændringer af den

[Erik Høst.]

allerede eksisterende lov om foranstaltninger mod forurening af havet med andet end olie, og vi har set, hvorledes ministeren i sin fremsættelse af lovforslag nr. 153 har konkretiseret de områder og har givet dem muligheder for at blive opfyldt, efterhånden som vi er nødt til at opfylde for at kunne ratificere konventionen.

Vi har glædet os over, at der nu er teknisk samarbejde, der giver mulighed for at tage ny stilling til mange af de forureningsproblemer, vi har set der ligesom har været vanskeligheder med at få taget konkret stilling til. Vi ser, at der nu er mulighed for at etablere modtageanlæg i havnene, således at man dér kan få tømt skibene for de stoffer, som ellers i givet fald ville forurene havet. Dér kan vi vel sige, at tidligere har det været meget almindeligt, at vi alle sammen accepterede, at man i og for sig ret frit blot kunne lade forskellige affaldsstoffer, medmindre disse var direkte skadelige, i form af kemiske produkter eller olieprodukter flyde ud fra skibene. Nu siger man, at det enkelte skib skal være i besiddelse af tekniske foranstaltninger, der måske både er i stand til at findele og i stand til at desinficere de affaldsprodukter, som skibene kan afgive.

Vi ser samtidig, at der er etableret en lang, lang liste over stoffer, som man må betragte som skadelige, og som der er lavet en klassificering af. Denne klassificering kan selvfølgelig ikke indeholde alle flydende stoffer; derfor siger konventionen meget praktisk — og ministeren har optaget det i sit lovforslag — at for de flydende stoffer, der ikke direkte står på denne liste, er det nødvendigt, at man får en midlertidig klassificering i miljøministeriet af skibe, der går igennem danske farvande med sådanne stoffer. Det kunne jo tænkes, at viden-skaben hver dag kunne udvikle nye stoffer, som endnu ikke er kommet på listen.

Når man har defineret ordet skadelig, glæder det os meget, at man ikke alene siger, det er stoffer, der er skadelige for den menneskelige sundhed, men også, at de er skadelige for havets ressourcer; det må vel dække over både plankton og fisk, og hvad der ellers findes af liv i havområdet.

Man siger samtidig i definitionen, at de kan være skadelige for den rekreative værdi,

som strandene kan have omkring hele Østersøområdet, og man siger til sidst, at de kan være skadelige for anden retmæssig anvendelse af havet; det forekommer os også at være en naturlig ting.

Der kan måske være grund til at glæde sig dobbelt over, at der nu indføres en oliejournal for skibe over 400 BRT, fordi denne oliejournal vel på længere sigt må føles af skibene på samme måde som de officielle skibspapirer, skibsjournaler og maskinjournaler, der i givet fald skal lægges til grund for retshandlinger — og det vil igen sige, at de bliver omfattet med nogen opmærksomhed og med nogen alvor.

Det har også glædet os at se, at der indføres en kemikaliejournal, hvis man kan kalde den sådan, for skibe, der transporterer flydende kemikalier, og at den endda er ret udførlig, således at der virkelig er mulighed for at vurdere den grad af skade, der i givet fald kan være sket ved, at skibet har udledt stoffer, som man ikke burde have mulighed for at udlede.

Det har glædet os at se, at der skal etableres en kommission, der ikke alene får til opgave disse 7 lande imellem at overvåge gennemførelsen af konventionen og respektering af konventionens enkelte punkter, men samtidig skal prøve at fremme et yderligere samarbejde og fremme muligheder for at etablere yderligere kontrolforanstaltninger med hensyn til miljøets beskyttelse på havområdet.

Vi tror samtidig, at det, at man oftere og med måske større videnskabelig værdi registrerer tingene, giver mulighed for senere at foretage indgreb eller styring, således at konventionens formål kan opnås ved et samarbejde til gunst for at forebygge og at bekæmpe forurening af havet.

Det er med stor glæde, socialdemokratiet anbefaler de to lovforslag til en meget velvillig og meget hurtig behandling.

Arentoft (FP):

De lovforslag, vi behandler, er følgelove på grundlag af konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet, som blev underskrevet den 22. marts 1974, men som endnu ikke er ratificeret.

Lad mig indledningsvis sige, at forureningsbekæmpelse og miljøbevaring hører til fremskridtspartiets mærkesager.

[Arentoft.]

Jeg har først to spørgsmål til miljøministeren. I § 2 definerer man Østersøområdet som Den botniske Bugt, Den finske Bugt, Sundet, Bælterne samt Kattegat indtil breddeparallelle gennem Skagen. Hvis man ser på et kort, virker det egentlig lidt unaturligt, at man ikke har Skagerrak med, for der gælder altså andre regler deroppe i det øjeblik, konventionen ratificeres. Men Skagerrak er vel i og for sig at betragte som en form for et indre farvand, og hvad der sker deroppe, kommer ind gennem Kattegat og dermed ind i Østersøområdet.

Spørgsmålet er, om man ikke — og det er der jo mulighed for igennem konventionens artikel 22 — burde revidere konventionen, således at man lægger grænsen længere ud, f. eks. lader den gå fra Færder til Hanstholm. Men det betyder altså, at Norge også skal med blandt de Østersømagter, som skal arbejde med konventionen. Jeg vil altså gerne spørge miljøministeren, om han har overvejet eventuelt at udvide området og tage Norge med.

Det andet spørgsmål er til § 4, stk. 3, hvor der står, at loven dog ikke omfatter orlogsskibe og andre skibe, der ejes og benyttes af en stat, og som ikke udelukkende anvendes til kommercielt formål. Jeg vil gerne spørge, hvorfor man fritager orlogsskibe; er det, fordi man på forhånd regner med, at de ikke vil forurene? Sådant set mener jeg, at de principielt bør gå ind under de samme regler som de øvrige skibe.

Jeg har et par bemærkninger til kapitel 3 om de skadelige stoffer i bulk. Uanset at det af bemærkningerne til dette kapitel fremgår, at bestemmelserne vedrørende skadelige flydende stoffer først vil blive sat i kraft på et tidspunkt, som Østersølandene skal blive enige om, fremgår det, at fremgangsmåden og arrangementet ved udtømmning af de omhandlede stoffer skal baseres på internationalt vedtagne normer. Disse er endnu langt fra udviklede, og i øvrigt gør det forhold sig gældende, at problemerne omkring modtageanlæggene er særdeles komplicerede.

Med hensyn til modtageanlæggene, der er omtalt i kapitel 8, kan man se, at efter Østersøkonventionens artikel 7 skal de kontraherende parter udforme og anvende ensartede krav for kapacitet og placering af anlæg til modtagelse af rester af olie, skadelige fly-

dende stoffer samt kloakspildevand og dagrenovation. Derfor bør disse anlæg være klar, når loven til sin tid skal træde i kraft.

Der er altså en række problemer og uafklarede forhold, der på afgørende måde taler for, at lovforslaget gennemarbejdes grundigt.

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at man bør afvente den bebudede forhandling mellem Østersølandene og eventuelt Norge med henblik på at få klarlagt, hvornår det vil være forsvarligt at ratificere konventionen, men man kan jo sagtens arbejde videre med lovforslaget indtil da.

Som jeg nævnte, er det en mærkesag for os at være med til at få bekæmpet forureningen også i Østersøen, så derfor har vi en positiv holdning over for forslaget, men det må ikke hastes igennem uovervejeth. Til gengæld skal vi heller ikke spille tiden, og under alle omstændigheder skal det ikke syltes.

Med hensyn til lovforslag nr. 154 har jeg faktisk ikke nogen bemærkninger til det. Det er et lovforslag, der tager Færøerne med ind under loven, og det er der ikke noget at bemærke til. Min eneste bemærkning gælder lovens § 8, stk. 3, hvor der er forslag om at indsætte, at „miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om sådanne indberetninger“, altså at miljøministeren kan fastsætte. Det er et spørgsmål, om ikke der egentlig burde stå, at miljøministeren skal fastsætte, for disse regler skal formentlig være i overensstemmelse med konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet, og det er jo beskrevet i bilag 4 og bilag 5.

Vi går altså meget positivt ind for begge forslag.

Wichmann Madsen (V):

I alt for lang tid har landene omkring Østersøen lukket øjnene for den tiltagende forurening. Den økologiske balance i dette havområde, der i kraft af lav vandstand, ringe saltindhold i vandet og langsom vandcirkulation er særlig let forurenelig, har da også i de seneste årtier undergået en mærkbar forandring.

Der er to hovedforurenere: de omliggende landes udledning af spildevand og affaldsprodukter, samt hvad der kommer fra den tætte trafik til søs.

På Finlands foranledning er disse problemer blevet drøftet, startende i 1972 på De

[Wichmann Madsen.]

Forenede Nationers miljøkonference i Stockholm, og der blev ved den afsluttende konference i Helsingfors i 1974 opnået enighed om en Østersøkonvention, som endnu ikke er ratificeret. Formålet er i overensstemmelse med denne konvention at forebygge og bekæmpe den forurening af havmiljøet, der stammer fra skibe og boreplatforme. Lovforslaget indeholder det nye, at det omfatter skærpede bestemmelser for udtømning af skadelige flydende stoffer som kloakvand og dagrenovation samt en skærpelse af allerede gældende regler for udtømning af olie.

Disse skærpende bestemmelser medfører, at der skal oprettes modtageanlæg for affaldsprodukterne i diverse havne samt indføres forskellige tekniske foranstaltninger om bord i skibene.

Af hensyn til erhvervslivet og de med de forskellige foranstaltninger forbundne udgifter er venstre indstillet på at lave en mild overgangsordning, eventuelt med dispensationer i den første tid.

Det er vort håb, at Østersøkonventionen må blive ratificeret af alle Østersølandene, og vi tilsiger vor medvirken til en hurtig og velvillig behandling i udvalget med de tagne forbehold.

Disse bemærkninger gælder sådan set også lovforslag nr. 154, idet naturligvis også Færøerne har vor bevågenhed med hensyn til de omliggende vande.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan give tilslutning til, at vi får ratificeret en konvention og dermed nogle love, sådan at vi får Østersøen bragt tilbage til dens mere oprindelige tilstand.

Vi føler, der er en række problemer i forbindelse med lovforslagene, som må drøftes nærmere under udvalgsarbejdet; jeg tænker her på, at det tekniske udstyr, som er nødvendigt for at kontrollere olieforureningen, stadig ikke eksisterer, at modtageanlæg i havnene ikke eksisterer, og at vi nok mangler noget mere viden om, hvilke økonomiske konsekvenser der er ikke blot for staten, men også for andre, når sådanne love vedtages.

Vi har selvfølgelig også nogle spørgsmål i forbindelse med de enkelte paragraffer, men dem kan vi diskutere i udvalget. I forbindelse hermed vil vi også godt se på, hvordan

man tænker sig lovene gennemført i praksis.

Vi vil godt arbejde med lovforslagene så hurtigt, at Danmark ikke bliver det land, der giver anledning til forsinkelse i forbindelse med ratifikation af konventionen.

Lembourn (KF):

De to lovforslag, vi behandler her — og det følgende — hænger jo sammen, og det konservative folkeparti har en overordentlig positiv indstilling til dem alle tre. Det er klart, de er en følge af hele vores miljølovgivning, og der må naturligvis i forbindelse med den miljølov, vi har, også indbygges en miljøpolitik for havforurening. Jeg kan altså tilsige en velvillig behandling.

Jeg ved ikke, om ministeren ligesom jeg i dag har modtaget et brev fra Danmarks Rederiforening; jeg har omtrent lige set det, inden jeg skulle på talerstolen. Der remses der en lang række tekniske problemer op, som jeg ikke har faglige forudsætninger for at kunne bedømme, men jeg vil være interesseret i at vide, om ministeren kender disse indvendinger, for hvis de er rigtige, skal vi da overveje dem grundigt i udvalget. Hvis det passer, hvad der står i denne henvendelse, skulle det altså simpelt hen ikke være teknisk muligt at gennemføre loven så hurtigt, som man havde tænkt sig det. Så det må vi altså se på i udvalget og have det bedømt.

Så vil jeg gerne ligesom en tidligere ordfører stille et spørgsmål om økonomien i dette; vi må vide, hvad der er af omkostninger og penge i det. Men det er velsagtens også en oplysning, som ministeren kan give under udvalgsbehandlingen.

Som sagt, principperne i lovforslagene er vi helt enige i.

Ebba Strange (SF):

Vi hilser med glæde fra SFs side, at det er lykkedes at skabe dette aftalegrundlag mellem de mange lande, der grænser op til Østersøen. Vi finder, det er positivt, at man på tværs af de politiske systemer, der findes i de pågældende lande, har kunnet blive enige om konventionen, som den foreligger. Det er et vigtigt formål, den har; det er vigtigt, at vi får gjort noget ved netop det meget ud-satte vand, som Østersøen er, så vi ikke bare ødelægger miljøet mere, men prøver at få det tilbage til dets oprindelige stand.

Vi vil derfor fra SFs side arbejde posi-

[Ebba Strange.]

tivt og hurtigt med de foreliggende lovforslag i udvalget.

Jeg kan i lighed med andre partiers ordførere udtale, at det ser ud, som om der er en del tekniske forudsætninger, som i hvert fald ikke er opfyldt på indeværende tidspunkt, og hvor der kan være nogen tvivl om, hvorvidt de kan opfyldes så hurtigt, som de skulle ifølge lovforslagene, men det er drøftelser, der i højere grad egner sig til udvalgsarbejdet.

Jeg har ligesom hr. Arentoft et spørgsmål med hensyn til orlogsskibene: hvorfor gælder disse love ikke for orlogsskibe?

De øvrige mere tekniske spørgsmål vil vi gemme til udvalgsarbejdet, hvor vi vil arbejde positivt og hurtigt med dem.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Vi kan jo alle sammen blive enige om, at det gælder om at beskytte vore have og ikke mindst Østersøområdet. Jeg mener ikke, det er nødvendigt at spille mange ord på forudsætningen eller baggrunden for disse forslag.

Kristeligt folkeparti kan tilslutte sig, at vi gør alt, hvad vi kan for at sikre Østersøområdet. Vi vil gå positivt ind i udvalgsbehandlingen; der er mange gode ting i, men der er også mange ting, vi gerne vil have en nærmere uddybning af. Der står ikke så meget om, hvad det vil komme til at koste. Man kan også spekulere på, som det har været nævnt, om det er muligt at få skibene indrettet, sådan at betingelserne kan opfyldes, hvor lang tid det vil tage, og hvad det vil koste, og vi vil meget henstille, at man ikke gennemfører disse bestemmelser, før der er realistisk mulighed for f. eks. ved udbygning af havnene at kunne komme af med affaldet.

Vi tilslutter os og tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Fuglsang (DKP):

Vi kan også tilsige forslagene en hurtig og velvillig behandling. Vi ser dem som en logisk og glædelig erkendelse fra Østersølandenes side af, at vor tids tekniske og videnskabelige udvikling og udnyttelsen af den medfører visse risici og dermed også giver et fælles ansvar over for at tage de nødvendige forholdsregler.

Det er da rigtigt, at alle sådanne foran-

staltninger, hvis formål er at beskytte vores miljø, vil koste penge, som f. eks. de modtageanlæg, der omtales i lovforslagene. Men vi kommer ganske givet til at leve med, at i det omfang vi udnytter teknik og videnskab på den ene side, må det indgå på den anden side, at vi bliver nødt til at betale de forholdsregler, som er nødvendige, simpelt hen for at vi kan overleve.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for den tilslutning, der er til principperne i de lovforslag, der her er til behandling.

Jeg vil om de enkelte problemer, der har været nævnt, sige, at hovedparten af problemerne egner sig jo især til at blive drøftet under udvalgsbehandlingen af disse forslag. Der er klart peget på i min fremsættelsestale til disse to lovforslag — og der henvises hertil i handelsministerens fremsættelse af lovforslaget vedrørende tilsyn med skibe — at der er visse tekniske vanskeligheder både med hensyn til skibenes indretning og modtageanlæggene i havnene, som skal modtage de affaldsstoffer, der er tale om. Jeg ser ikke af denne grund nødvendigheden af at udskyde vedtagelsen af disse lovforslag, men vi må naturligvis se på mulighederne for milde overgangsordninger og dispensationer i forhold til de tekniske vanskeligheder, der er.

I den forbindelse kan jeg sige til hr. Lembourn, at jeg kender, vil jeg nøjes med at sige, indvendingerne fra Danmarks Rederiforening, og skal i øvrigt ikke kommentere disse indvendinger nærmere på nuværende tidspunkt.

Hr. Arentoft spurgte, hvorfor Norge ikke var med, og hvorfor grænsen gik igennem Skagen. Ja, det er jo de områder, som parterne har været med i, og jeg har intet at indvende imod, at man på et eller andet tidspunkt senere udvider denne aftale til at omfatte andre områder, men mener heller ikke, det ville være rimeligt at udskyde vedtagelsen og ratifikationen af denne konvention, til disse forhandlinger med andre lande eventuelt var afsluttet. Jeg vil blot pege på, at Norge og det område, der her er tale om, er omfattet af andre aftaler og anden lovgivning.

Man har fra flere sider spurgt, hvorfor orlogsskibe er fritaget for bestemmelserne i

[Miljøministeren.]

denne lovgivning; dér vil jeg pege på, som der også er gjort i bemærkningerne, og som der står i konventionens artikel 4, at det er almindelig skik efter internationale aftaler, at man fritager orlogsskibe fra den slags tilsyn. Det er altså en overholdelse af den immunitetsbestemmelse, som er gældende på internationalt plan for dette område.

Jeg siger tak for tilsagnene, og vi skal være klar med svar på de spørgsmål, som udvalget vil komme med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tilsyn med skibe.

(Lovforslag nr. 151. Fremsat 17/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kaj Poulsen (S):

Dette forslag er sammen med dem af miljøministerens to forslag, som lige er blevet behandlet, fremsat med henblik på ratifikation af konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet, og jeg skal derfor gøre det kort.

Forslaget går ud på, at skibe på over 20 tons brutto skal konstrueres og udrustes, således at de har mulighed for at opsamle de skadelige stoffer, som de to før behandlede lovforslag omtalte.

Wichmann Madsen (V):

Jeg skal også gøre det ganske kort og sige, at lige så vel som vi var velvilligt indstillet over for de to foregående forslag, er vi også indstillet på en hurtig og positiv behandling af dette forslag om ændring af lov om tilsyn med skibe.

Bach (FP):

Jeg skal på fremskridtspartiets vegne komme med få bemærkninger til lovforslaget om ændring af lov om tilsyn med skibe. Vi er meget velvilligt indstillet over for det af handelsministeren fremsatte lovforslag, og for at der ingen tvivl skal være, vil jeg her citere et lille udsnit fra vores pjeces: „Det vil vi i fremskridtspartiet“:

„Forureningsbekæmpelsen fremskyndes, uanset om der herved på dette ene felt bliver tale om mere administration og anvendelse af flere skatteyderpenge. Især må der sættes ind mod, at giftstoffer og langsomt nedbrydelige kemiske forbindelser spredes i naturen.“

Og det gælder i allerhøjeste grad også vore fjerde, søer og have. Der står ganske vist i bemærkningerne til lovforslaget: „Opfyldelse af disse bestemmelser forudsætter i et vist omfang særlige anlæg og konstruktioner i skibene“, men at forslaget i det her tilfælde ikke vil medføre udgifter for statskassen. Det har været god politik i de foregående tyve år at samle samfundets kræfter om en stigning i nationalproduktet, ofte for enhver pris. I dag kan vi se, at dette har været knap så heldigt, idet disse stigninger ofte er sket på miljøets bekostning. Læren er, at velfærd er mere end penge.

Til slut skal jeg på mit partis vegne tilsige lovforslaget en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Og så har jeg lige et lille hjertesuk til sidst, for lovforslaget omfatter ikke boreplatforme. Fremskridtspartiet kunne ønske, at vi under udvalgsbehandlingen kunne tage disse meget alvorlige problemer op til drøftelse, da det har vist sig, at affald fra disse, det være sig udstyr, olie eller andet affald, har været og er til stor gene og økonomisk ødelæggende for vort fiskeri.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre anbefaler lovforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Dette lovforslag hænger jo sammen med de to, vi tidligere har behandlet, så jeg vil henvide til det, jeg sagde før, og kristeligt folkeparti anbefaler.